

รวมคำบรรยาย

ภาคสอง สมัยที่ ๗๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ เล่มที่ ๑๔

บทบรรณาธิการ

คำถาม ในคดีราษฎรเป็นโจทก์ฟ้อง ในวันนัดไต่สวนมูลฟ้อง โจทก์ยื่นคำร้องขอถอนฟ้อง ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาต จำเลยจะอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่อนุญาตให้ถอนฟ้องได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๘๑๘/๒๕๖๖

ในคดีราษฎรเป็นโจทก์ ก่อนที่ศาลประทับฟ้องมิให้ถือว่าจำเลยอยู่ในฐานะเช่นนั้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๕ วรรคสาม ตอนท้าย ดังนั้นเมื่อจำเลยยังไม่มีฐานะเป็นคู่ความ จำเลยย่อมไม่มีสิทธิที่จะอุทธรณ์คัดค้านคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ได้ เมื่อจำเลยยื่นอุทธรณ์คำสั่งที่ศาลชั้นต้นอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้อง ศาลชั้นต้นชอบที่จะสั่งไม่รับอุทธรณ์ของจำเลย แต่เมื่อศาลชั้นต้นสั่งรับอุทธรณ์ของจำเลย ศาลอุทธรณ์ภาค ๘ ก็ชอบที่จะพิพากษายกอุทธรณ์นั้นเสีย โดยไม่ต้องวินิจฉัยในประเด็นแห่งอุทธรณ์ การที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๘ วินิจฉัยอุทธรณ์ของจำเลยด้วย จึงมีชอบด้วยบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว แต่เมื่อสำนวนขึ้นมาสู่การพิจารณาของศาลฎีกาแล้ว ศาลฎีกาเห็นสมควรมีคำสั่งไปเสียทีเดียว โดยไม่ต้องย้อนสำนวนไปให้ศาลอุทธรณ์ภาค ๘ พิพากษาอีก ทั้งนี้เพื่อให้คดีต้องล้าช้า จึงให้ยกคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๘ เสีย เมื่อจำเลยไม่มีสิทธิฎีกา แม้ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๘ อนุญาตให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง และศาลชั้นต้นจะได้สั่งรับฎีกาของจำเลย ก็เป็นการไม่ชอบ ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย

คำถาม คดีอาญาที่ราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในข้อหาความผิดฐานฉ้อโกง และยกยอกกับมีคำขอในส่วนแพ่งให้จำเลยชำระเงิน ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้อง โจทก์ฎีกาในส่วนแพ่งให้ชดเชยค่าเสียหายด้วย จะต้องยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกาในส่วนแพ่งด้วยหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๑๑/๒๕๖๖

คดีนี้ราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาเองและไม่ได้ยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกาในส่วนแพ่ง แต่เมื่อคดีส่วนนี้เป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา และคดีส่วนอาญาขึ้นมาสู่การพิจารณาของศาลฎีกา โจทก์ไม่จำเป็นต้องยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกาในส่วนแพ่ง เมื่อจำเลยทั้งสี่ไม่มีความผิดตามฟ้อง จำเลยทั้งสี่ก็ไม่มีหน้าที่ต้องรับผิดชดเชยค่าเสียหายแก่โจทก์

คำถาม โจทก์ฟ้องผู้เช่าซื้อและผู้ค้าประกัน ศาลพิพากษาให้ผู้เช่าซื้อรับผิดตามฟ้อง แต่ยกฟ้องผู้ค้าประกันด้วยเหตุว่าโจทก์บอกกล่าวแก่ผู้ค้าประกันเกินกว่าหกสิบวันนับแต่วันที่ผู้เช่าซื้อ

ผิมนัด คดีถึงที่สุด โจทก์บอกกล่าวแก่ผู้คำประกันแล้วนำคดีมาฟ้องผู้คำประกันใหม่ เป็นฟ้องซ้ำหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๓๕๔/๒๕๖๖

คดีเดิมศาลชั้นต้นยกฟ้องโจทก์ด้วยเหตุว่าโจทก์บอกกล่าวแก่จำเลยซึ่งเป็นผู้คำประกันเกินกว่าหกสิบวันนับแต่ผู้เช่าชื่อผิมนัด โดยยังไม่ได้วินิจฉัยชี้ขาดว่าจำเลยผิดสัญญาคำประกันหรือไม่ และต้องรับผิดชอบตามสัญญาคำประกันเพียงใด ประเด็นดังกล่าวจึงยังไม่ได้มีการวินิจฉัยถึงที่สุด การที่โจทก์บอกกล่าวแก่จำเลยและฟ้องใหม่เป็นคดีนี้ขอให้จำเลยรับผิดชอบตามสัญญาคำประกันไม่เป็นการรื้อฟ้องฟ้องกันอีกในประเด็นที่ได้วินิจฉัยโดยอาศัยเหตุอย่างเดียวกันกับในคดีเดิม ฟ้องโจทก์ไม่เป็นฟ้องซ้ำกับคดีเดิม

คำถาม คู่ความในคดีก่อนและคดีหลังเป็นคู่ความเดียวกัน เป็นคดีขอให้เพิกถอนรายการจดทะเบียนการให้ที่ดินเช่นกันแต่เป็นที่ดินคนละแปลงกัน โดยโจทก์ฟ้องคดีหลังในขณะที่คดีก่อนอยู่ระหว่างพิจารณาของศาลอุทธรณ์ ดังนี้ เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๐๘๔/๒๕๖๕

แม้คู่ความในคดีก่อนและคดีนี้เป็นคู่ความรายเดียวกันคือโจทก์กับจำเลยทั้งสาม และคดีก่อนโจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสามขอให้เพิกถอนรายการจดทะเบียนนิติกรรมการให้ที่ดินระหว่างจำเลยที่ ๑ กับจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ โดยกล่าวอ้างว่าการที่จำเลยที่ ๑ ทำนิติกรรมยกที่ดินให้แก่จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ทำให้โจทก์ผู้เป็นเจ้าของนี้เสียเปรียบ อันเป็นเหตุเดียวกันกับที่โจทก์กล่าวอ้างในคดีนี้ก็ตาม แต่ที่ดินที่โจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนรายการจดทะเบียนนิติกรรมการให้ในคดีก่อนคือที่ดินโฉนดเลขที่ ๙๓๓๗ และที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๒๐๓๕ ส่วนที่ดินที่โจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนรายการจดทะเบียนนิติกรรมการให้ในคดีนี้คือที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๐๘๒๕ ที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๐๘๒๖ และที่ดินโฉนดเลขที่ ๕๙๑๑๒ กับที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๐๑๓ อันเป็นที่ดินคนละแปลงกับที่ดินในคดีก่อน จึงเห็นได้ว่าในคดีก่อนศาลอุทธรณ์เพียงวินิจฉัยชี้ขาดในประเด็นที่เกี่ยวกับที่ดินโฉนดเลขที่ ๙๓๓๗ และที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๒๐๓๕ เท่านั้น โดยมีได้วินิจฉัยเกี่ยวกับที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๐๘๒๕ ที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๐๘๒๖ และที่ดินโฉนดเลขที่ ๕๙๑๑๒ กับที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๐๑๓ ด้วยแต่อย่างไร ดังนั้น การที่โจทก์มาฟ้องจำเลยทั้งสามขอให้เพิกถอนรายการจดทะเบียนนิติกรรมการให้ที่ดินระหว่างจำเลยที่ ๑ กับจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ในที่ดินทั้งสี่แปลงดังกล่าวเป็นคดีนี้ จึงไม่เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำกับคดีก่อนตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๔

คำถาม ผู้เอาประกันภัยฟองผู้รับประกันภัยให้รับผิดชอบตามสัญญาประกันภัย สถานที่ทำสัญญาประกันภัยและออกกรมธรรม์ประกันภัย และสถานที่เกิดเหตุวินาศภัย เป็นสถานที่มูลคดีเกิดขึ้น หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๔๑๒/๒๕๖๕

ป.วิ.พ. มาตรา ๔ บัญญัติว่า "เว้นแต่จะมีบทบัญญัติเป็นอย่างอื่น (๑) คำฟ้องให้เสนอต่อศาลที่จำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาล หรือต่อศาลที่มูลคดีเกิดขึ้นในเขตศาลไม่ว่าจำเลยจะมีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรหรือไม่ (๒) ..." คำว่า มูลคดีตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๔ (๑) หมายถึงต้นเหตุอันเป็นที่มาแห่งการโต้แย้งสิทธิอันจะทำให้เกิดอำนาจฟ้องแก่โจทก์

โจทก์อ้างว่าได้นำรถบรรทุกคันเกิดเหตุเอาประกันภัยประเภทคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถไว้กับจำเลยที่ ๑ โจทก์และจำเลยที่ ๑ จึงมีนิติสัมพันธ์ตามสัญญาประกันภัยโดยโจทก์เป็นผู้เอาประกันภัย ส่วนจำเลยที่ ๑ เป็นผู้รับประกันภัย ที่โจทก์อ้างว่า พ. ผู้ขับรถยนต์คันเกิดเหตุไปก่อเหตุละเมิดชนรถจักรยานยนต์คันที่ผู้ตายขับทำให้ผู้ตายถึงแก่ความตาย จำเลยที่ ๑ ปฏิเสธไม่ใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ ล. มารดาของผู้ตาย โจทก์ในฐานะนายจ้างของ พ. ได้จ่ายค่าสินไหมทดแทนให้แก่ ล. มารดาผู้ตายไปนั้น เป็นการกล่าวอ้างว่าจำเลยที่ ๑ ผิดสัญญาประกันภัยต่อโจทก์โดยไม่ปฏิบัติ ตาม พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๐ ที่กำหนดให้บริษัทผู้รับประกันภัยจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัย ที่โจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๑ ให้ชดใช้เงินจำนวนดังกล่าวคืนแก่โจทก์พร้อมดอกเบี้ยเป็นคดีนี้จึงเป็นการฟ้องให้จำเลยที่ ๑ ผู้รับประกันภัยให้รับผิดชอบตามสัญญาประกันภัยมิใช่กรณีโจทก์เข้ารับช่วงสิทธิของ ล. มารดาผู้ตายมาฟ้องจำเลยที่ ๑ ให้รับผิดชอบในมูลละเมิด สัญญาประกันภัยระหว่างโจทก์และจำเลยที่ ๑ จึงเป็นต้นเหตุอันเป็นที่มาแห่งการโต้แย้งสิทธิอันจะทำให้เกิดอำนาจฟ้องแก่โจทก์ให้จำเลยที่ ๑ รับผิดชอบตามสัญญาประกันภัย สถานที่ทำสัญญาประกันภัยและออกกรมธรรม์ประกันภัยจึงเป็นสถานที่มูลคดีเกิด

ความรับผิดของจำเลยที่ ๑ ตามสัญญาประกันภัยคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นแก่ผู้ประสบภัยจากรถบรรทุกคันที่จำเลยที่ ๑ รับประกันภัยตาม พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๐ เหตุแห่งวินาศภัยอันเกิดจากรถบรรทุกคันที่จำเลยที่ ๑ รับประกันภัยจึงเป็นมูลก่อให้เกิดความรับผิดของจำเลยที่ ๑ ตามสัญญาประกันภัย สถานที่เกิดเหตุวินาศภัยอันเป็นมูลละเมิดจึงเป็นสถานที่มูลคดีเกี่ยวกับความรับผิดตามสัญญาประกันภัยเกิดอีกแห่งหนึ่งนอกเหนือจากสถานที่ทำสัญญาประกันภัย เมื่อปรากฏว่าเหตุรถบรรทุกคันที่โจทก์อ้างว่าจำเลยที่ ๑ รับประกันภัยไว้จากโจทก์ไปเกิดเหตุชนรถจักรยานยนต์คันที่ผู้ตายขับเกิดในเขตศาลชั้นต้น ศาลชั้นต้นจึงเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนี้ได้

คำถาม โจทย์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานชิงทรัพย์ ข้อเท็จจริงในทางพิจารณาได้ความว่าเป็นความผิดฐานชิงทรัพย์ แต่ฟ้องโจทก์มิได้บรรยายว่าจำเลยลักเอากระเป๋าใส่ตังค์ของผู้เสียหายโดยฉกฉวยเอาซึ่งหน้า และคำขอท้ายฟ้องก็ได้ขอให้ลงโทษฐานชิงทรัพย์ ศาลจะลงโทษจำเลยฐานชิงทรัพย์ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๐๖๘/๒๕๖๖ จำเลยทำร้ายร่างกายโจทก์ร่วมด้วยเหตุที่โจทก์ร่วมปฏิเสธหนี้สินที่ค้างชำระ อันเป็นการมุ่งประสงค์ทำร้ายต่อบุคคลมาตั้งแต่แรก โดยมีได้มุ่งหวังประสงค์ต่อทรัพย์แต่อย่างใด เหตุที่จำเลยดึงเอากระเป๋าใส่ตังค์ของโจทก์ร่วมที่ตกหล่นอยู่บนพื้นถนนไปจากมือของโจทก์ร่วม ก็เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหลังทำร้ายร่างกายยุติลงแล้ว แม้ว่าจำเลยจะปฏิเสธไม่คืนกระเป๋าใส่ตังค์ดังกล่าวให้แก่โจทก์ร่วมแล้วจำเลยเดินกลับไปขับรถกระบะที่ขับมาออกไปจากที่เกิดเหตุก็ตาม การกระทำของจำเลยจึงยังรับฟังไม่ได้ว่าจำเลยทำร้ายร่างกายโจทก์ร่วมโดยมีเจตนาเอากระเป๋าใส่ตังค์ของโจทก์ร่วมไป กรณีจึงไม่ใช่เป็นการลักทรัพย์โดยใช้กำลังประทุษร้ายอันจะเป็นความผิดฐานชิงทรัพย์ แต่การกระทำของจำเลยเป็นความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจกระทางหนึ่ง และเมื่อจำเลยดึงเอากระเป๋าใส่ตังค์ของโจทก์ร่วมไปโดยฉกฉวยเอาซึ่งหน้าอันเป็นความผิดฐานชิงทรัพย์อีกกระทางหนึ่ง แต่เมื่อฟ้องโจทก์มิได้บรรยายว่าจำเลยลักกระเป๋าใส่ตังค์ของโจทก์ร่วมโดยฉกฉวยเอาซึ่งหน้า อันเป็นองค์ประกอบความผิดฐานชิงทรัพย์ และคำขอท้ายฟ้องก็ได้ขอให้ลงโทษฐานชิงทรัพย์อันเป็นความผิดที่มีลักษณะพิเศษไปจากการทำความผิดฐานลักทรัพย์ธรรมดา และมีใช้องค์ประกอบความผิดอย่างหนึ่งของความผิดฐานชิงทรัพย์จึงลงโทษฐานชิงทรัพย์ไม่ได้ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๒ วรรคสี่ ชอบที่จะปรับบทลงโทษฐานลักทรัพย์ ตาม ป.อ. มาตรา ๓๓๔ ซึ่งเป็นความผิดที่ประกอบเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งของความผิดฐานชิงทรัพย์ให้ถูกต้อง ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๒ วรรคท้าย ในปัญหาเรื่องการปรับบทลงโทษจำเลยให้ถูกต้องตามกฎหมาย แม้จำเลยจะมีได้ฎีกา แต่ก็ยังเป็นข้อกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยศาลฎีกายกขึ้นอ้างและแก้ไขให้ถูกต้องได้ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบด้วย มาตรา ๒๒๕

นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์
บรรณาธิการ